

ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТРАНСПОРТУ

Кафедра „Облік і аудит”

**ЗАВДАННЯ І МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни “Контроль і ревізія”**

**МОДУЛЬ 2
Внутрішній контроль окремих ділянок
фінансово – господарської діяльності**

Харків 2009

Розглянуто і рекомендовано до друку на засіданні
кафедри “Облік і аудит” 25 серпня 2007 р., протокол № 1.

Призначено для студентів спеціальності “Облік і аудит”
“Фінанси”

Укладач

доц. Т.І. Єфіменко

Рецензент

проф. Н.В. Чебанова

ЗАВДАННЯ І МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
до практичних занять і самостійної роботи
з дисципліни “Контроль і ревізія”

МОДУЛЬ 2

Внутрішній контроль окремих ділянок
фінансово – господарської діяльності

Відповідальний за випуск Єфіменко Т.І.

Редактор Буранова Н.В.

Підписано до друку 25.12.08 р.

Формат паперу 60x84 1/16 . Папір писальний.

Умовн.-друк.арк. 4,0. Обл.-вид.арк. 4,25.

Замовлення № Тираж 150 Ціна

Видавництво УкрДАЗТу, свідоцтво ДК 2874 від 12.06.2007 р.
Друкарня УкрДАЗТу,
61050, Харків - 50, пл. Фейєрбаха, 7

ЗМІСТ

	Вступ	4
1	Тематика практичних занять і самостійної роботи	6
2	Рекомендації щодо виконання і оформлення практичних занять і самостійної роботи	55
3	Критерії оцінювання знань і вмінь студентів	57
	Список літератури	61

ВСТУП

Програмою курсу “Контроль і ревізія” передбачається вивчення: форм і видів контролю в Україні; основ організації контрольно-ревізійної роботи; методологічних прийомів, що використовуються для отримання доказів під час перевірок; техніки обробки отриманої в ревізійному процесі інформації; документування виявлених порушень і реалізації результатів перевірки фінансово-господарської діяльності підприємства.

Метою занять є:

а) засвоєння студентами методів організації контрольно-ревізійної роботи і техніки обробки первинних документів та облікових реєстрів у процесі контролю;

б) вивчення методологічних прийомів документального та фактичного контролю;

в) набуття навички складання актів за підсумками перевірок, визначення змісту порушень та розміру фінансових та адміністративних санкцій.

Місце практичних занять і самостійної роботи в структурі залікового кредиту

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (тимчасовим) в УкрДАЗТ використовується шкала оцінювання.

Кожне практичне заняття оцінюється за трьома рівнями:

- “відмінно” – 2,5 бали;
- “добре” – 1,5 бали;
- “задовільно” – 0,5 бали.

Максимальна сума, яку може набрати студент, – 30 балів.

У складовій “Самостійна робота” оцінюється рівень засвоєння студентом розділів і питань курсу, які призначені для

самостійного вивчення. Оцінювання проводиться шляхом тестування та опитування студентів. Максимальна кількість складає 20 балів.

У складовій “*Індивідуальна робота*” оцінюється якість виконання та захисту рефератів. Кожен модуль включає виконання та захист одного реферату, оцінювання якого проводиться за трьома рівнями:

- “відмінно” – 20 балів;
- “добре” - 15 балів;
- “задовільно” – 10 балів.

Максимальна кількість складає 20 балів.

До перелічених складових модульної оцінки можуть нараховуватися *додаткові бали* за участь студента у науковій роботі, підготовці публікацій, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо.

Програмні матеріали студенти повинні вивчити за інструктивними матеріалами і підручниками, що наведені у списку літератури.

Після вивчення теоретичного матеріалу, необхідно виконати практичні завдання та розв’язати вправи для самостійного виконання, рекомендації до яких наведені в підрозділі 2 .

Під час підготовки до складання іспитів рекомендується відповідати на запитання, що наведені за темами.

Практичні завдання, вправи для самостійної роботи та рекомендації до їх виконання підготовані з використанням [32, 33].

1 ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 8 Контроль і ревізія грошових коштів і касових операцій

Література [7, 9, 23, 24, 27, 31, 38, 40, 42, 47, 52, 58, 64].

Питання і завдання за матеріалами лекцій

- 1 Завдання ревізії грошових коштів.
- 2 Джерела інформації, які використовуються при ревізії грошових коштів.
- 3 Перелічити нормативні акти, якими керується ревізор при здійсненні ревізії грошових коштів.
- 4 Методика перевірки фактичної наявності касової готівки. Перевірка дотримання умов зберігання готівки.
- 5 Вимоги до ведення первинного обліку касових операцій.
- 6 Порядок ведення касової книги, здача звітів касира до бухгалтерії. Напрями перевірки дотримання касової дисципліни.
- 7 Перевірка цільового використання готівки.
- 8 Зазначити можливі порушення порядку ведення касових операцій у національній валюті в Україні.
- 9 Напрями і методика перевірки операцій за рахунками в банках.
- 10 Напрями і методика перевірки операцій з грошовими документами і цінними паперами.
- 11 Заходи, що застосовуються в разі виявлення порушень вимог чинного законодавства щодо касових операцій, операцій на рахунках у банку.
- 12 Ревізія руху грошових коштів на розрахунковому, валютному та інших рахунках у банку.
- 13 Прийоми й методи викриття зловживань і порушень.
- 14 Перевірка грошових коштів у дорозі.

Завдання 8.1

Пояснити дії старшого ревізора Кононова К.В., навести

можливі причини його вчинку.

Вихідні дані:

Старший ревізор Кононов К.В., що очолював бригаду ревізорів, по прибутті на підприємство відрекомендувався голові правління ЗАТ "Хвиля" Заводському З.Й., після чого голова правління надав дозвіл на проведення ревізії. З'ясувавши, що касир в даний час відсутній, старший ревізор не став опломбовувати касу, а попросив у голови правління статут для ознайомлення. Сів за стіл у наданий в його розпорядження кімнаті і попросив його не турбувати протягом години.

Завдання 8.2

Необхідно:

- а) визначити, які пункти положення про ведення касових операцій порушені;
- б) перевірити слушність упорядкування записів у журналі-ордері і внести відповідні виправлення;
- в) сформулювати запис в акт ревізії.

Вихідні дані:

По видатковому касовому ордеру № 18 від 3 березня 200х р. вписано у витрату по касі 28 грн 60 к. До касового ордера додано 10 товарних чеків, датованих 10,11,12,13,14,15 січня на купівлю в магазині 11 графінів по 2 грн 69 к. за штуку. У 9 чеках вписано по 1 графіну, в одному чеку – 2 графіни. Документа на оприбуткування графінів на складі немає. У журналі-ордері зроблений запис: Дт рах. 26 "Загальногосподарчі витрати» Кт рах. 31 «Каса» – 28 грн 60 к.

Завдання 8.3

Виявити допущені порушення, встановити суму збитку і відповідні заходи, відбити на рахунках бухгалтерського обліку результати інвентаризації, підготувати запис в акт ревізії.

У результаті інвентаризації каси у касира Петрова Т.І. виявлена недостача готівки в розмірі 12 грн 60 к.

Питання і вправи для самостійної роботи

1 Законодавча і нормативно-правова база щодо контролю і ревізії коштів.

2 Інвентаризація каси.

3 Ревізія касових операцій.

4 Контроль дотримання касової дисципліни.

5 Контроль і ревізія коштів.

Вправа 8.1

Необхідно:

а) вивчити записи в касовому звіті та касовій книзі;

б) перевірити, чи відповідають записи касового звіту записам у касовій книзі;

в) навести випадки, за яких записи у звіті та в касовій книзі можуть бути не однаковими;

г) сформулювати висновки для включення до акту ревізії.

Вихідні дані:

Каса за 1 квітня 200х р.

Аркуш 194 (відривний)

Номер документа	Від кого отримано або кому видано	Номер кореспондуючого рахунка	Оприбуткування	Витрачання
	Залишок на початок дня	-	15-00	
401	З рахунка № 4040 по чеку №417131	311	180-00	
720	Товарні чеки книжного магазину за канцтовари	92	-	5,00
402	З рахунка № 742 по чеку №919131	33	50-00	
721	За договором № 39 від 15.08.200х р. за капітальний ремонт двигуна	685		20,30
403	Від Кравець К.Ц. – залишок підзвітних сум	372	7-00	-
722	Дмитренко Д.О. – у підзвіт	372		40-00
Разом за день			252-00	65-30
Залишок на кінець дня			186-70	

Касир *Михайлюк*

Перевірів документи в кількості *трьох* прибуткових та *трьох* видаткових ордерів

Бухгалтер *Кондратюк*
 Каса за 1 квітня 2007 р.
 Аркуш 194

Номер документа	Від кого отримано або кому видано	Номер кореспондуючого рахунка	Оприбуткування	Витрачання
	Залишок на початок дня		15-00	
401	З рахунка № 4040 по чеку № 417131	311	180-00	
720	Товарні чеки книжного магазину за канцтовари	92		5-00
402	З рахунка № 742 по чеку №919131	33	50-00	
721	За договором № 39 від 15.08. 200х р. за капітальний ремонт двигуна	685		20-30
403	Від Кравець К.Ц. – залишок підзвітних сум	372	7-00	
722	Дмитренко Д.О. – у підзвіт	372		140-00
Разом за день			252-00	165-30
Залишок на кінець дня			86-70	

Касир *Михайлюк*

Перевірив документи в кількості *трьох* прибуткових та *трьох* видаткових ордерів

Бухгалтер *Кондратюк*

Вправа 8.2

Встановити, застосування яких способів перевірки дозволить виявити наведені порушення.

Вихідні дані:

Головним бухгалтером отримано по чеку в банку 1600 грн. Із цієї суми головним бухгалтером було привласнено 600 грн, а 1000 грн передано касиру, про що був складений відповідний прибутковий касовий ордер на 1000 грн. У виписці банку була показана сума 1600 грн, яка видана за чеком.

При вивченні ревизором виписки банку, одержаної підприємством, було встановлено, що замість "видано по чеку" було вписано (через копіювальний папір того ж кольору) "перераховано за дорученням №..." 600 грн, цифра 1600 грн акуратно виправлена на суму 1000 грн.

Теми реферативних виступів:

- 1 Контроль руху коштів на розрахунковому й інших рахунках у банку.
- 2 Методи виявлення порушень і зловживань при контролі коштів.
- 3 Методика перевірки коштів.

Тема 9 Контроль і ревізія основних засобів та інших позаоборотних активів

Література [7, 9, 23, 24, 27, 31, 38, 40, 42, 47, 50, 52, 66].

Питання і завдання за матеріалами лекцій:

- 1 Сформулюйте завдання, що вирішуються під час ревізії основних засобів?
- 2 Які напрямки контролю реалізуються під час ревізії основних засобів?
- 3 Дайте перелік джерел інформації в ревізії основних засобів
- 4 Які основні нормативні акти використовуються?
- 5 Які питання з'ясовуються при перевірці фізичного стану основних засобів?
- 6 Як контролюється виконання умов збереження основних засобів?
- 7 Розкрийте зміст ревізії операцій надходження основних засобів?
- 8 Які питання вміщує ревізія експлуатації та використання основних засобів.
- 9 Які питання ставить ревізія до вибуття основних засобів при: реалізації, безкоштовній передачі, списанні, нарахуванні зносу?
- 10 Які існують методи викриття можливих порушень при операціях з обліку наявності та руху основних засобів.

Завдання 9.1

Необхідно:

- а) перевірити законність, доцільність операцій і правильність їх відображення в бухгалтерському обліку;
- б) за виявленими порушеннями і недоліками зробити відповідні записи в журналі ревізора, відобразити факти порушень згідно із структурою цього документа;
- в) скласти розділ акта ревізії собівартості продукції.

Вихідні дані:

Згідно з актами ліквідації основних засобів №№ 14, 15 від 2 і 20 січня минулого року списано два об'єкти основних засобів:

- 1) дерев'яна будівля складу: первинна вартість — 12960 грн, знос — 11870 грн;
- 2) агрегат зварювальний: первинна вартість — 10000 грн, знос — 9799 грн.

В результаті ліквідації будівлі підприємство оприбуткувало старопридатних матеріалів на 300 грн, а від ліквідації агрегату зварювального отримало через реалізацію дохід у сумі 1361 грн.

Довідка: в обліку результат від ліквідації основних засобів за актами ліквідації №№ 14, 15 від 2 і 20 січня минулого року не виявлено.

Завдання 9.2

Скласти завдання ревізору Контрольно-ревізійного управління на проведення ревізії (за зразком).

Вихідні дані:

При складанні зазначити:

- 1) посаду, прізвище, ім'я, по батькові ревізора;
- 2) підприємство, що підлягає перевірці;
- 3) період проведення ревізії;
- 4) об'єкти основних засобів, які підлягають ревізії.

Зразок

Затверджую "___" _____ 200_ р. Заст. голови Контрольно-ревізійного управління
підпис, прізвище та ініціали

ЗАВДАННЯ

Ст. ревізору Контрольно-ревізійного управління _____ на
проведення комплексної ревізії _____ (прізвище та ініціали)

в _____ за період з "___" _____ 200_ р.

по "___" _____ 200_ р.

1 Ревізію провести відповідно до Інструкції про порядок проведення ревізій і перевірок органами державної Контрольно-ревізійної служби в Україні від 03.10.97 р. № 121 із змінами і доповненнями від 04.10.99 р. № 88.

2 Перевірити виконання наступного _____

3 Перевірити роботу ревізійної комісії з "___" _____ 200_ р. по "___" _____ 200_ р.

4 Перевірити правильність ведення _____

Начальник контрольно-ревізійного управління _____ (підпис)

Завдання 9.3

Дати змістовну відповідь на поставлені запитання:

1 Що таке "нематеріальні активи"? Чому необхідно проводити інвентаризацію нематеріальних активів?

2 Які основні завдання інвентаризації нематеріальних активів?

3 Як проводиться інвентаризація таких нематеріальних активів, як авторські права, права на винахід, ноу-хау тощо?

4 Які документи підлягають перевірці при інвентаризації нематеріальних активів?

5 Як інвентаризуються програмні продукти?

6 Який документ і якої форми складається за результатами інвентаризації нематеріальних активів?

7 Які основні проводки складаються при інвентаризації нематеріальних активів?

Завдання 9.4

Необхідно:

- а) визначити суму матеріальної шкоди, що підлягає відшкодуванню;
- б) скласти бухгалтерські проводки;
- в) скласти протокол засідання центральної інвентаризаційної комісії за результатами проведеної інвентаризації.

Вихідні дані:

В ПТУ № 20 було проведено річну інвентаризацію. Інвентаризаційною комісією було встановлено такі факти:

- 1) гуртожиток (група 1), який раніше був списаний з балансу, продовжує знаходитись в експлуатації. У зв'язку з тим, що технічний стан будівлі дозволяє її подальше використання (з подальшими відповідними витратами на ремонт, реконструкцію), інвентаризаційною комісією прийняте рішення про оприбуткування цього об'єкта. Первісна вартість – 8000 грн, знос – 70 % (5600 грн), залишкова вартість – 2400 грн;
- 2) добудова до гуртожитку (група 1) знесена (розібрана). Первісна вартість – 9000 грн, знос – 15% (1350 грн), недоамортизована частина – 7650 грн. Завгосп Петренко П.О. визнав свою вину.

Завдання 9.5

Скласти відповідні бухгалтерські проводки, якщо:

- а) збитки віднесені на матеріально відповідальну особу;
- б) винну особу не встановлено.

Вихідні дані:

За приписом судово-слідчих органів на ТОВ "Граніт" була проведена інвентаризація основних засобів. Інвентаризаційною комісією була виявлена недостача трансформатора електричного (код КОФ 310806) – група 3. Первісна вартість об'єкта складає 4000 грн, знос – 70 %, індекс інфляції – 1.

Завдання 9.6

Необхідно:

- а) скласти інвентаризаційний опис основних засобів;
- б) скласти порівняльну відомість за результатами проведеної інвентаризації.

Вихідні дані:

На підставі наказу № 16 від 1-го березня цього року на ТОВ "Оріон" було проведено інвентаризацію основних засобів. Робоча інвентаризаційна комісія в складі директора Костюка К.К. (голова комісії), бухгалтера Зінченко З.О., механіка Бондаренка Б.А. провела інвентаризацію основних засобів, які обліковуються у прораба Стасюка С.К. на балансовому рахунку "Основні засоби" станом на 1-е березня цього року. Інвентаризація почата і закінчена 1-го березня цього року. В результаті проведеної інвентаризації встановлено:

Найменування об'єкта	Рік випуску (побудови)	Номер			Обліковується на 1-е березня поточного року			
					фактична наявність		за даними бух. обліку	
		інвентарний	заводський	паспорту	кількість	вартість	кількість	вартість
Установка для прогрівання бетону	1985	11201	3405	3535	1	600	1	600
Екскаватор К-626	1989	11405	3725	2940	1	4405	1	4405
Агрегат шпаклювальний	1992	11096	9705	1735	1	3500	1	3500
Дозаратор	1990	13045	6708	1630	2	1650	1	825
Фарбопульт	1990	13110	2615	1215	1	550	2	110
Навантажувач одноківшовий	1992	11029	6969	2365	1	4500	1	4500
Разом	X	X	X	X	X	15205	X	14930

Примітка – Сума нарахованого зносу по дозатору – 195 грн, по фарбопульту — 85 грн. Ринкова вартість фарбопульту, якого не вистачає, – 205 грн.

Завдання 9.7

Необхідно:

- а) визначити розмір відшкодування;
- б) скласти відповідні бухгалтерські проводки.

Вихідні дані:

На вимогу судово-слідчих органів у другому кварталі цього року на ВАТ "Олеся" проведено інвентаризацію. Інвентаризаційною комісією встановлено недостачу комп'ютера "MWS". Облікова вартість комп'ютера становить 2000 грн, знос – 160 грн.

У третьому кварталі цього року встановлено винну особу, якою за рішенням судових органів відшкодовано збитки.

Завдання 9.8

Необхідно:

- а) вказати, якими документами оформлюються результати інвентаризації;
- б) відобразити господарські операції на рахунках бухгалтерського обліку.

Вихідні дані:

Директор МП "Людмила" Скорульський С.Й. вирішив провести інвентаризацію. Інвентаризаційною комісією виявлена недостача основних засобів, вартість яких складає 1500 грн, знос нарахований у розмірі 100 %. Комісія визначила суму збитку в розмірі 600 грн. Було встановлено винну особу.

Питання і вправи для самостійної роботи:

- 1 Як проводиться ревізія операцій з ремонту основних засобів?
- 2 Як контролюються: доцільність придбання, своєчасність і повнота оприбуткування, правильність визначення первісної вартості основних засобів?
- 3 В чому полягає завдання ревізії нематеріальних активів?
- 4 Дайте перелік джерел інформації в ревізії нематеріальних активів.

5 Які основні нормативні акти використовуються в ревізії нематеріальних активів?

6 Які питання з'ясовуються при перевірці стану і використання нематеріальних активів?

Вправа 9.1

Перевірте інформацію.

Амортизація за січень минулого року нараховувалась за такими об'єктами:

- 1) бібліотечні фонди — 40 грн;
- 2) будівля складу, введення якої в експлуатацію відбудеться в лютому — 22 грн;
- 3) переданий в оперативну оренду корпус цеху № 3 – 615 грн;
- 4) переведений на консервацію силовий агрегат — 300 грн.

Вправа 9.2

Перевірте інформацію.

За актом ліквідації основних засобів № 5 від 14 березня минулого року списано внаслідок фізичного старіння дерев'яна будівля складу готової продукції. Склад був збудований у 1978 р. Балансова вартість — 8000 грн. За час експлуатації складу було здійснено два капітальних ремонти, які не вплинули на строк експлуатації складу. Загальна вартість ремонтів – 6000 грн. Нараховано знос — 7800 грн.

Під час ліквідації були здійснені такі витрати:

- 1) заробітна плата робітників за відрядними нарядами №№96, 115, 116 — 200 грн;
- 2) відрахування на соціальне страхування і до Пенсійного фонду — 74 грн.

У результаті ліквідації були оприбутковані за приймально-здавальною накладною № 10:

- 1) дошки, рейки, інші дерев'яні частини — на суму 290 грн;
- 2) цегла — на суму 150 грн;
- 3) брухт — на суму 70 грн.

Результат від ліквідації (збиток) бухгалтерія відобразила проводкою:

Дт 976	Кт 103	-----	200 грн
Дт 976	Кт 661	-----	200 грн
Дт 976	Кт 651, 652	-----	74 грн
Дт 793	Кт 976	-----	474 грн

Теми реферативних виступів

1 Особливості ревізії основних засобів і нематеріальних активів в умовах АСОІ.

2 Напрямки контролю, що реалізуються під час ревізії інших необоротних активів.

Тема 10 Контроль і ревізія товарно-матеріальних цінностей

Література [7, 9, 23, 24, 27, 31, 38, 40, 42, 47, 50, 52, 63, 68].

Питання і завдання за матеріалами лекцій:

1 Завдання, джерела інформації, нормативні акти та напрямки контролю *товарно-матеріальних цінностей* (ТМЦ).

2 Перевірка наявності та збереження ТМЦ.

3 Ревізія надходження ТМЦ: своєчасність і повнота оприбуткування, обґрунтування і законність списання природного збитку та недостачі ТМЦ під час перевезення.

4 Ревізія вибуття ТМЦ: реалізація, внутрішнє переміщення, відпуск у переробку, відпуск на виробництво.

5 Ревізія обґрунтування норм витрат матеріалів, дотримання встановленого порядку зміни норм, правильності обчислення фактичної собівартості витрачених на виробництво матеріалів.

Завдання 10.1

Скласти наказ (розпорядження) на проведення ревізії (за зразком).

Вихідні дані:

В наказі вказати:

- 1) назву підприємства, що підлягає ревізії;
- 2) період проведення ревізії;
- 3) прізвище, ім'я, по батькові ревізора;
- 4) об'єкти, що підлягають ревізії.

Зразок

Правління _____ облспоживспілки (область)

РОЗПОРЯДЖЕННЯ № ____

"_ " _____ 200_ р.

про проведення ревізії на _____
(найменування підвідомчої організації)

1. Відповідно до плану проведення ревізії на 200_ р. провести комплексну ревізію з повною інвентаризацією всіх цінностей та розрахунків в _____ за період з _____ 200_ р. по _____ 200_ р.
 2. Для проведення ревізії відрядити ст. ревізора Контрольно-ревізійного управління _____ (прізвище та ініціали), ст. економіста за цінами _____, _____ (прізвище та ініціали) та ст. товарознавця _____ (прізвище та ініціали).
 3. До ревізії приступити "_ " _____ 200_ р. та завершити "_ " _____ 200_ р.
 4. Зобов'язати голову правління _____ (прізвище та ініціали) для проведення інвентаризації цінностей відрядити необхідну кількість осіб, що будуть проводити інвентаризацію, товарознавців, облікових працівників із розрахунку дві людини на одне торговельне підприємство.
 5. Керівництво з організації інвентаризації і контроль за її якістю покласти на ст. ревізора _____ (прізвище та ініціали) та головного бухгалтера _____ (прізвище та ініціали)
 6. Керівнику ревізійної бригади – ст. ревізору _____ (прізвище та ініціали) акт ревізії з додатками подати начальнику Контрольно-ревізійного управління облспоживспілки не пізніше "_ " _____ 200_ р.
- Голова правління (підпис)

Завдання 10.2

Описати правильні подальші дії:

- а) керівника підприємства;
- б) головного бухгалтера;
- в) матеріально відповідальної особи.

Вихідні дані:

За результатами інвентаризації, що була проведена на ТОВ "Голіаф", встановлено недостачу ТМЦ на загальну суму 3000 грн. Недостача виникла з вини комірника Огінського О.Й.

Огінський О.Й. не погодився з результатами проведеної інвентаризації, мотивуючи незгоду неправильним її проведенням.

Питання і вправи для самостійної роботи:

1 Чи проводиться інвентаризація за тими ТМЦ, що не належать підприємству?

2 Як проводиться інвентаризація матеріалів: що передані на переробку; оплачених, але не вивезених зі складу?

Вправа 10.1

Необхідно:

- а) проаналізувати наведену ситуацію;
- б) дати оцінку діям інвентаризаційної комісії;
- в) визначити розмір збитків;
- г) скласти бухгалтерські проводки.

Вихідні дані:

При інвентаризації виробничих запасів, що була проведена на складі ВАТ "Світ", один з членів інвентаризаційної комісії звернув увагу на великі залишки спирту. Спирт, розфасований в 10-літрові бутелі, був опечатаний печаткою із зазначенням маси. Посилаючись на це, члени комісії запропонували записати в інвентаризаційному описі спирт за масою, вказаною на ярликах.

Вправа 10.2

Необхідно:

- а) визначити суму розміру збитку;
- б) відобразити дану ситуацію на рахунках бухгалтерського обліку.

Вихідні дані:

На складі ТОВ "Зорепад" була встановлена недостача матеріалів з вини комірника Сокирка С.О. на суму 120 грн (в т.ч. ПДВ – 20 грн). Сума недостачі була утримана із заробітної плати комірника згідно з його письмовою заявою.

Вправа 10.3

Необхідно:

- а) проаналізувати наведену ситуацію;
- б) відобразити її на рахунках бухгалтерського обліку.

Вихідні дані:

На складі підприємства ДП "Сорос" при проведенні інвентаризації виявлена недостача матеріалів на суму 100 грн. Винні особи не були встановлені, внаслідок чого на підприємстві прийнято рішення про віднесення недостачі на фінансові результати підприємства.

Вправа 10.4

Необхідно:

- а) виявити інвентаризаційні різниці;
- б) скласти відповідні бухгалтерські проводки.

Вихідні дані:

На ВАТ "Світанок" на 1 червня цього року в цеху №2 було проведено інвентаризацію, результати якої наведені в таблиці 10.1.

Таблиця 10.1 – Результати інвентаризації цеху № 2 ВАТ "Світанок"

№ з/п	Найменування ТМЦ	Од. виміру	Ціна, грн	Фактична наявність на 1 червня цього року		За даними бухгалтерського обліку	
				кількість	сума, грн	кількість	сума, грн
1	Штир	шт.	0,60	10	6,00	8	4,80
2	Болт	кг	3,00	5	15,00	5	15,00
3	Втулка	шт.	1,20	5	6,00	6	7,20
4	Пружина	шт.	0,40	10	4,00	8	3,20

Недостачі списано на фінансові результати. Розв'язок задачі здійснити в таблиці 10.2.

Таблиця 10.2 – Інвентаризаційна порівняльна відомість

№ з/п	Найменування ТМЦ	Од. виміру	Результат інвентаризації			
			лишки		недостача	
			кількість	сума, грн	кількість	сума, грн
1	Штир	шт.				
2	Болт	шт.				
3	Втулка	шт.				
4	Пружина	шт.				

Теми реферативних виступів

1 Джерела інформації, нормативні акти та напрямки контролю товарно-матеріальних цінностей.

2 Керівництво з організації інвентаризації і контроль за її якістю.

Тема 11 Контроль і ревізія виробництва й собівартості готової продукції

Література [7, 9, 23, 24, 27, 31, 38, 40, 42, 47, 50, 52, 56, 63, 68, 74].

Питання і завдання за матеріалами лекцій

1 Сформулюйте завдання, основні напрями контролю витрат на виробництво?

2 Які джерела інформації слід використовувати для проведення ревізії витрат на виробництво.

3 Перевірка виконання плану виробництва продукції: планування асортименту і номенклатури, можливості виробничих потужностей, обсягів, якості, захисту навколишнього середовища, прибутковості продукції, резервів виробництва.

4 Контроль собівартості продукції: сукупність затрат, їх структура, реальність величини незавершеного виробництва, достовірність виробничої собівартості, планування та законність формування операційних витрат.

Завдання 11.1

Вказати, які саме документальні прийоми господарського контролю необхідно застосувати ревізору, щоб встановити наявність чи відсутність порушення.

Вихідні дані:

При проведенні ревізії операцій з поставки товарно-матеріальних цінностей на склад готової продукції у ревізора Мітюкова М.В. внутрішня накладна № 175 на передачу макаронних виробів з цеху на склад викликала підозру. Ревізор звернув увагу на той факт, що відпуск з цеху на склад здійснювався майже регулярно, проте обсяг готової продукції був значно більшим, ніж в інші дні.

Завдання 11.2

Зазначити, які подальші дії ревізора в наведеній ситуації.

Вихідні дані:

При ревізії діяльності цеху з виробництва ковбасних виробів ревізор Лебідь Л.Д. звернув увагу на великі обсяги сировини, що була списана на виробництво. Майстер цеху Гуменюк Г.К. пояснив, що рецептура виготовлення повністю дотримана, а причина полягає в некондиційності сировини, яка була ним одержана зі складу. Ревізор з'ясував, що сировина даної партії є в наявності на складі.

Завдання 11.3

Зазначити, застосування яких прийомів господарського контролю дозволить ревізору Галушко Г.О. встановити істину.

Вихідні дані: Старшим ревізором Галушко Г.О. була проведена ревізія операцій з товарно-матеріальними цінностями на ВАТ "Комплекс". В ході проведення перевірки він звернув увагу на той факт, що при виконанні замовлень на виготовлення столярних виробів ремонтно-будівельною дільницею підприємства обсяг відходів складав майже половину обсягу матеріалів, що пішли в переробку. Підозру викликав той факт, що серед осіб, які входили до складу комісії з списання відходів, був головний інженер Петров П.В. Поряд з цим було встановлено, що протягом звітнього періоду було виконано замовлення інженера Петрова П.В. на виготовлення кухонного гарнітуру.

Питання і вправи для самостійної роботи

- 1 Напрями і методика перевірки матеріальних витрат.
- 2 Методичні прийоми контролю інших безпосередніх витрат.
- 3 Особливості перевірки непрямих витрат.
- 4 Як перевірити правильність оцінки незавершеного виробництва?
- 5 Методичні прийоми контролю постійних загальновиробничих витрат.
- 6 Перевірка правильності ведення обліку зведених витрат і калькулювання собівартості продукції.
- 7 Напрями контролю валових витрат.

8 Заходи, що вживаються в разі виявлення порушень вимог чинного законодавства щодо складу витрат і калькулювання собівартості продукції, робіт (послуг).

9 Внутрішній контроль за формуванням затрат і собівартістю продукції.

Вправа 11.1

Пояснити, як повинен діяти в даній ситуації ревізор, до кого з працівників підприємства він має звернутися за поясненнями і які питання йому слід вивчити більш детально.

Вихідні дані:

При проведенні ревізії ремонтних робіт на ВАТ "Житомирський м'ясокомбінат" ревізор Гришко Г.О. з'ясував, що на проведення ремонту в цеху ковбасних виробів фактично було витрачено фарби і скла вдвічі менше, ніж списано за актами.

Вправа 11.2

Необхідно:

- а) пояснити, що повинен зробити ревізор під час підготовки для отримання пояснень;
- б) скласти план перевірки та отримання пояснень;
- в) вказати, які тактичні прийоми застосовувати при отриманні пояснень.

Дані для виконання:

При проведенні ревізії на макаронній фабриці за результатами проведеної інвентаризації була виявлена недостача макаронних виробів на суму 5,7 тис. грн. За результатами відомості зважування майже в кожному мішку не вистачало 200 - 450 г при загальній масі одного мішка 30 кг.

Вправа 11.3

Зазначити, використання яких прийомів дозволить ревізору встановити істину. Обґрунтувати свою думку.

Вихідні дані:

При проведенні ревізії на ВАТ "Сири Волині" ревізор вирішив провести інвентаризацію. Причиною її проведення були скарги керівників приватних торговельних підприємств про те, що при прийманні плавленого ковбасного сиру в торговій точці майже в кожному ящику була недостача на загальну масу 0,5-0,8 кг. Перед фактичним зняттям залишків готової продукції на складі комірник надав журнал вибіркового приймання товару, в якому фактична вага ящика і вага, що була зазначена на етикетці, збігалась.

Вправа 11.4

Дати правову оцінку діям співробітника Державного комітету у справах захисту прав споживачів та власника торговельного підприємства.

Вихідні дані:

Співробітник Державного комітету у справах захисту прав споживачів здійснював перевірку за скаргою мешканця мікрорайону. В ході проведення перевірки діяльність торговельного підприємства була призупинена на необмежений час і призначено проведення інвентаризації товарів і тари. Власник магазину не погодився з такими діями перевіряючого і вирішив їх оскаржити.

Теми реферативних виступів

1 Типові порушення облікових правил щодо собівартості продукції, робіт (послуг).

2 Раціональність вибору та застосування методів обліку й методів калькулювання собівартості.

Тема 12 Контроль і ревізія дебіторської заборгованості та коштів у розрахунках

Література [7, 9, 23, 24, 27, 31, 38, 40, 42, 47, 50, 52, 56, 63, 68, 69].

Питання і завдання за матеріалами лекцій

- 1 Завдання, напрямки контролю розрахункових операцій.
- 2 Джерела інформації та нормативні акти контролю розрахункових операцій.
- 3 Контроль розрахунків з підзвітними особами.
- 4 Перевірка розрахунків за виданими авансами та претензіями.
- 5 Перевірка розрахунків з відшкодування матеріальних збитків винними особами.

Завдання 12.1

Необхідно:

- а) керівнику бригади уточнити терміни відряджень для кожного із членів бригади, передбачити для цього 3-5 днів (крім себе);
- б) підготувати проект наказу про проведення комплексної ревізії у державному підприємстві "Вікторія" Чортківського районного управління АПК на період з 5 по 23 серпня цього року (див. зразок).

Вихідні дані:

На державному підприємстві "Вікторія" передбачено провести комплексну ревізію терміном з 5 по 23 серпня цього року. З цією метою Чортківським районним управлінням АПК видано наказ від 30 липня цього року за №115. Господарсько-фінансова діяльність ревізується за період з 1 липня минулого року до 1 серпня цього року. Ревізійна бригада складається з п'яти осіб, у тому числі: начальник контрольно-ревізійного відділу Поляк П.К. (керівник бригади), головний агроном управління Петриченко П.О., інженер-будівельник управління Клименко К.О., головний зоотехнік управління Стасюк С.К., ветлікар управління Гончаренко Г.О.

У наказі вказано на необхідність всебічної ревізії різних аспектів господарсько-фінансової діяльності підприємства. Перевірку касових, банківських операцій, розрахунків з підзвітними особами проводити суцільним способом, інших операцій - вибірково.

Питання оплати за оренду обчислювальної техніки та виконання друкарських робіт вирішили за домовленістю з

керівництвом господарства.

Зразок

Міністерство АПК України, Управління АПК Чортківської районної держадміністрації Тернопільської області

НАКАЗ

м. Чортків №90

12 липня цього року

Про проведення комплексної ревізії виробничої та фінансово-господарської діяльності державного сільськогосподарського підприємства "Вікторія"

Згідно із Законом України "Про Державну контрольно-ревізійну службу", що прийнятий на засіданні Верховної Ради України 26 січня 1993 р., і річним планом ревізій, затвердженим 8 грудня минулого року.

НАКАЗУЮ:

1. Провести комплексну ревізію виробничої та фінансово-господарської діяльності державного сільськогосподарського підприємства "Вікторія" за період з 1 червня минулого року до 1 липня цього року, тобто за 13 місяців.

2. Для проведення ревізії призначити комісію у складі: старший ревізор Поляк П.К (керівник), головний агроном управління Денисюк Д.К., інженер-будівельник Клименко К.О., головний зоотехнік Стасюк С.К., ветлікар Гончаренко Г.О. Ревізію провести спільно із ревізійною комісією держгоспу.

3. Перевірку первинних документів, господарських операцій і записів в облікових реєстрах провести комбінованим способом. Суцільним способом перевірити:

а) касові, банківські операції, розрахунки з підзвітними особами;

б) бартерні операції, здійснені господарством за період з 1 грудня 1998 р. до 1 квітня цього року;

в) розрахунки з дебіторами та кредиторами за весь ревізійний період.

Ревізію всіх інших документів, господарських операцій і записів в облікових реєстрах провести вибірконим методом.

4. Питання оплати за оренду обчислювальної техніки й виконання друкарських робіт ст. ревізору Поляку П.К погодити з директором держгоспу Вакалюком В.К.

5. Програму ревізії затвердити.

6. Встановити ліміт витрат на проведення ревізії у кількості 75 людино-днів. Ревізію розпочати 19 липня і закінчити 8 серпня цього року.

7. Ст. ревізору Поляку П.К доповісти про результати ревізії на розширеному засіданні директорату держгоспу. Матеріали подати мені до 14 серпня 1999 р.

Начальник управління _____ /підпис/ _____ Поліщук П.К.

Завдання 12.2

Оцініть законність і правомірність проведеної операції.

Вихідні дані:

При проведенні ревізії на ЗАТ «Континент» встановлено, що по авансовому звіту №5 від 23 березня поточного року оприбутковувані придбані за готівковий розрахунок канцтовари на суму 23,4 грн (19,5 грн + ПДВ – 3.9 грн).

Прикладені до авансового звіту виправдувальні документи включають чек електронно-касового апарату і товарний чек з печаткою магазину і підписом касира. Сума ПДВ, вказана в документах, віднесена на збільшення податкового кредиту.

Завдання 12.3

Перевірити правильність ведення синтетичного і аналітичного обліку на підприємстві. Сформулювати суть порушення для відображення в Акті документальної ревізії.

Вихідні дані:

Даючи оцінку стану аналітичного обліку розрахунків з постачальниками, ревізором встановлено, що в оборотних відомостях по рахунку 63 «Розрахунки з постачальниками і підрядчиками», кредитове сальдо числиться в сумі 500,7 тис. грн. Дебетове сальдо за цим рахунком складає 70350 грн. За даними бухгалтерського балансу кредитова заборгованість перед постачальниками складає 430350 грн.

Завдання 12.4

Оцінити законність і обґрунтованість отримання грошових коштів під звіт, своєчасність їх погашення. Сформулювати суть порушення для відображення в Акті документальної ревізії.

Вихідні дані:

За рахунок засобів підприємства була сплачена поїздка керівника за кордон в сумі 9,5 тис. грн, і ці кошти були списані як витрати на відрядження. При цьому відсутні наказ про направлення

працівника у відрядження, його мета і терміни, звіт про відрядження. Прикладені виправдувальні документи на витрачені засоби мають штамп туристичної організації.

Питання і вправи для самостійної роботи

1 Ревізія доцільності й обґрунтованості отримання та своєчасності погашення довгострокових та короткострокових позик.

2 Особливості ревізії розрахункових і кредитних операцій в умовах АСОІ. Методика виявлення можливих порушень і зловживань.

3 За допомогою яких прийомів господарського контролю можна визначити недостачі грошових коштів у підзвітних осіб?

Вправа 12.1

Проаналізувати ситуацію; пояснити, які прийоми перевірки були використані ревізором.

Вихідні дані:

Агент по закупівлі Поліщук П.К. додав до авансових звітів перелік рахунків на автодеталі, які були ним придбані в заводському магазині. Наявність при авансових звітах декількох різних рахунків, датованих одним числом, викликало підозру у ревізора і підштовхнуло провести зустрічну перевірку документів у заводському магазині.

В результаті перевірки було встановлено, що, хоча бланки деяких рахунків, наданих агентом Поліщуком П.К., і належать заводському магазину, але працівниками магазину вони не виписувалися. Крім того, виявилось, що деталей, зазначених в наданих Поліщуком П.К. документах, в дні їх придбання в заводському магазині в наявності не було.

В подальшому перевіркою було встановлено, що агент Поліщук П.К. купував деталі не в магазині, а у приватних осіб та здавав їх на склад за завищеними цінами, різницю у вартості Поліщук П.К. привласнював. Рахунки на оплату грошей за деталі він "оформив" на бланках заводського магазину, придбаних у невідомих осіб.

Вправа 12.2

Необхідно:

- а) оцінити правильність ведення обліку розрахунків за претензіями;
- б) оцінити своєчасність здійснення заходів щодо усунення причин, що викликають виникнення незатребуваної заборгованості.

Вихідні дані:

В аналітичному обліку підприємства «Паритет» по рахунку 374 «Розрахунки за претензіями» числиться заборгованість:

а) за паперовою фабрикою в сумі 78,0 тис. грн за товар, що не поступив, сплачений 12 серпня по рахунку № 67, залізнична накладна № 43.

Як з'ясувалося з листування з постачальником, квитанція до накладної була вислана підприємству «Паритет» своєчасно, але загубилася серед поштових переказів у бухгалтера. Через відсутність квитанції претензія залізниці не пред'явлена.

В січні наступного року бухгалтер розшукала квитанцію залізничної накладної, але в юридичну службу для пред'явлення не передала;

б) за заводом спортивних обладнань у сумі 5,2 тис. грн по претензії № 13 за повернені роликові ковзани. Згідно з рішенням арбітражного суду рахунок бази підлягає безперечній оплаті.

Теми реферативних виступів

- 1 Контроль розрахунків за претензіями: об'єкти і методи контролю.
- 2 Контроль розрахунків з орендарями.
- 3 Контроль і ревізія розрахунків за допомогою векселів.
- 4 Контроль і ревізія розрахунків за позабюджетними платежами.

Тема 13 Контроль і ревізія зобов'язань. Контроль використання трудових ресурсів і фондів оплати праці

Література [7, 9, 23, 24, 27, 31, 38, 40, 42, 47, 50, 52, 56, 63, 68, 71].

Питання і завдання за матеріалами лекцій

- 1 Завдання, напрямки контролю зобов'язань і кредитних операцій.
- 2 Джерела інформації та нормативні акти контролю зобов'язань.
- 3 Контроль розрахунків з підзвітними особами.
- 4 Перевірка розрахунків з постачальниками, підрядчиками.
- 5 Контроль розрахунків з бюджетом, органами соціального страхування.
- 6 Завдання, основні напрями контролю витрат на оплату праці.
- 7 Розкрийте склад джерела інформації та нормативні акти.
- 8 Ревізія виконання плану по праці.
- 9 Перевірка штатів та посадових окладів.
- 10 Перевірка правильності нарахування та використання фонду оплати праці.
- 11 Ревізія розрахунків з робітниками і службовцями.

Завдання 13.1

Зазначити, які контрольні процедури необхідно провести, щоб зробити об'єктивні висновки.

Вихідні дані: При перевірці правильності нарахування заробітної плати ревізор Ткаченко Т.О. звернув увагу на той факт, що заробітна плата муляра Котенко К.О. і столяра Машкова М.В. майже вдвічі перевищує заробітну плату інших працівників ремонтно-будівельної бригади підприємства.

Завдання 13.2

Зробити припущення про причини виникнення подібної *ситуації*. Визначити коло осіб, відповідальних за становище, що створилося, і оцінити законність їх дій.

Вихідні дані:

В магазин № 4 за товарно-транспортною накладною №14 від 28 березня поточного року надійшла тканина на суму 2356,50 грн (з урахуванням ПДВ).

Товар був оприбутковуваний матеріально відповідальною особою на суму 2189,0 грн (з урахуванням ПДВ). Така ж сума віднесена на рахунок кредиторської заборгованості перед постачальником.

Завдання 13.3

Дати оцінку дотримання методології бухгалтерського обліку ТОВ «Меркурій».

Вихідні дані:

ТОВ «Меркурій» був наданий кредит комерційним банком 8 жовтня поточного року. Умови видачі кредиту припускають його повернення 8 квітня наступного року.

В бухгалтерії ТОВ «Меркурій» сума кредиту віднесена до статті 501 «Довгострокові кредити банку» і відображена в 3 розділі пасиву балансу.

Завдання 13.4

Необхідно:

- а) визначити правомірність дій бухгалтера підприємства;
- б) вказати, на підставі яких документів проводиться списання кредиторської заборгованості, термін позовної давності за якою закінчився.

Вихідні дані:

В ході проведення ревізії встановлено, що підприємством «Олімп» за станом на 1 жовтня поточного року списана кредиторська заборгованість у сумі 5690,00 грн.

Заборгованість виникла у вересні минулого року в результаті придбання торгового устаткування. Підставою для списання стало закінчення терміну позовної давності.

Завдання 13.5

Визначити законність проведеної операції.

Вихідні дані:

Ревізією встановлено, що МСП «Меркурій» виручку від реалізації продукції за 15 червня поточного року в сумі 5143,80 грн розподілило таким чином: 1256,00 грн – направлено на погашення

заборгованості по заробітній платі з одночасним переліком всіх необхідних платежів і зборів до бюджетних і позабюджетних фондів; сума, що залишилася, – 3887,80 грн – направлена на виплату дивідендів.

Завдання 13.6

Необхідно:

- а) оцінити правомірність цільового використання позикових засобів;
- б) оцінити повноту і своєчасність їх погашення.

Вихідні дані:

За витратним касовим ордером № 25 від 14 березня звітнього року з каси підприємства були видані грошові кошти (1000 грн) секретарю Зайцевій С.Т. під звіт.

При перевірці касової документації ревизором не знайдено авансового звіту Зайцевої С.Т. на вказану суму. Документального підтвердження повернення грошових коштів у касу теж немає. За поясненням бухгалтера підприємства, вказана сума була «перекинута» на менеджера Іванова І.І.

Питання і вправи для самостійної роботи

- 1 Ревізія доцільності й обґрунтованості отримання та своєчасності погашення довгострокових та короткострокових позик.
- 2 Особливості ревізії кредитних операцій в умовах АСОІ. Методика виявлення можливих порушень і зловживань.
- 3 Як визначити реальність заборгованості із заробітної плати?
- 4 Як перевірити достовірність депонованих сум?
- 5 Які існують особливості ревізії використання трудових ресурсів і фондів оплати праці в умовах АСОІ?
- 6 Які методичні прийоми застосовуються для викриття можливих порушень і зловживань?

Вправа 13.1

Визначити, які подальші дії ревизора в даній ситуації.

Вихідні дані:

Ревізор Орлов О.В. звернув увагу на те, що заробітна плата токарів Петрука П.К. та Іваненка І.К. більше заробітної плати інших працівників-відрядників цеху. Зіставлення кількості відпрацьованих людино-годин за місяць згідно з табелем і зафіксованих на приймальному пункті заводу збігаються. В результаті перевірки прибуткових документів цехової комори, куди оприбутковуються виготовлені деталі, суттєвих протиріч не встановлено.

Вправа 13.2

Проаналізувати дану ситуацію; сформулювати основні права співробітників Державного комітету України з нагляду за охороною праці.

Вихідні дані:

Співробітник Державного комітету України з нагляду за охороною праці Петрушин П.Н. прибув на ВАТ "Промінь" та заявив головному бухгалтеру Сороці С.К., що він буде проводити ревізію правильності нарахування заробітної плати за попередній місяць. Головний бухгалтер звернувся за консультацією до юриста підприємства. Юрист визнав такі вимоги протизаконними.

Вправа 13.3

Встановити, які прийоми перевірки може застосовувати ревізор для виявлення порушень.

Вихідні дані:

- 1 Підробка підписів при отриманні грошей від осіб, яким видана заробітна плата.
- 2 Збільшення сум шляхом приписок у графі "сума до видачі" після виплати та підпису особою, яка одержала кошти.
- 3 Неправильне нарахування (завищення) сум заробітної плати.
- 4 Виписка нарядів вигаданим особам.
- 5 Невідповідність загального підсумку по платіжній відомості сумах оплати праці, наведеним в ній.

Теми реферативних виступів

- 1 Контроль достовірності визначення забезпечень наступних

виплат і платежів.

Тема 14 Контроль і ревізія операцій формування і зміни власного капіталу

Література [7, 9, 23, 24, 27, 31, 38, 40, 42, 47, 48, 50, 52, 56, 63, 64].

Питання і завдання за матеріалами лекцій:

1 Мета, задачі, структура об'єктів і параметрів ревізії операцій з власним капіталом.

2 Характеристика нормативно-правової інформації, регулюючої операції з власним капіталом.

3 Ревізія операцій, пов'язаних з формуванням і зміною статутного капіталу.

4 Ревізія операцій, пов'язаних з формуванням і зміною резервного і інших видів капіталу.

5 Ревізія облікової і звітної інформації про формування статутного капіталу.

6 Перевірка установчих документів на предмет відповідності вимогам нормативних актів.

7 Контроль оцінки дотримання правил випуску акцій.

8 Ревізія дотримання методології бухгалтерського обліку операцій з власним капіталом.

Література [18, 21, 50, 64, 67].

Завдання 14.1

Необхідно:

- а) зазначити, в чому полягає порушення;
- б) оцінити правильність відображення інформації на рахунках бухгалтерського обліку.

Вихідні дані:

Статутний капітал підприємства, згідно із установчою угодою,

сформований декількома юридичними особами. Один із засновників, відповідно до установчого договору, робить свій внесок шляхом передачі права користування виробничими площами на суму 200,0 грн. строком на 10 років.

Оформлення внесків у бухгалтерському обліку відображено проводками:

Дт рах. 46, Кт рах. 40-2000,0 грн;

Зарахування внеску в статутний капітал:

Дт рах. 12, Кт рах. 46-200,0 грн.

Знов створене підприємство зарахувало це «право» до складу своїх нематеріальних активів.

Через два роки в ході ревізії з'ясувалося, що вказаний нематеріальний актив на балансі засновника не числився і, отже, передавати його як внесок у статутний капітал засновник не міг.

За минулий період на вказаний «нематеріальний актив» нараховувалася амортизація записом: Дт рах. 23, Кт рах. 13. Сума амортизаційних відрахувань склала 4000 грн.

Завдання 14.2

Визначити правильність віднесення даного підприємства до суб'єкта малого підприємництва і чи поширюватиметься на нього пільгове оподаткування?

Вихідні дані:

Частки в статутному капіталі підприємства-товариства з обмеженою відповідальністю розподілені таким чином:

- іноземний інвестор (французьке підприємство) - 40 %;
- російський інвестор (акціонерне підприємство) - 26 %;
- український засновник (мале підприємство) - 34 %.

Чисельність працівників підприємства (ТОВ) відповідає рівню малого підприємства.

Завдання 14.3

Чи оподатковується на додану вартість операція з повернення частини внесених цінностей до статутного фонду?

Вихідні дані:

Ревізією був знайдений такий факт. При створенні дочірнього підприємства як внесок до статутного фонду, головне підприємство передало основні засоби. Згодом дочірнє підприємство було перетворено в акціонерне товариство.

Частина основних засобів, внесених головним підприємством до статутного фонду дочірнього підприємства, за рішенням загального збору акціонерів, була йому повернена. При цьому головне підприємство залишилося в числі акціонерів і на повернену частину основних фондів не був нарахований ПДВ.

Питання і вправи для самостійної роботи

1 Характеристика фактографічної інформації, що використовується при ревізії операції з власним капіталом.

2 Перевірка наявності і своєчасності внесення змін в установчі документи.

3 Ревізія оцінки дотримання захищеності прав власника.

4 Контроль повноти і своєчасності внесків засновників у статутний капітал.

5 Контроль дотримання вимог, що ставляться до засновників підприємства.

Вправа 14.1

Надати допомогу бухгалтеру підприємства у вирішенні таких питань:

1 Якими проводками відобразити вказану операцію в бухгалтерському обліку?

2 Чи є сума перевищення доходу підприємства?

Вихідні дані:

У момент здійснення ревізії на підприємстві склалася така ситуація: один із засновників підприємства провів внесок до статутного фонду грошовими коштами, сума яких перевищує його заборгованість по внесках до статутного фонду. Бухгалтер підприємства звернувся по допомогу до ревізора.

Вправа 14.2

Надати допомогу бухгалтеру підприємства у вирішенні питання: яким чином у вказаному випадку сума активу Балансу може дорівнювати сумі пасиву Балансу?

Вихідні дані:

Відповідно до нової форми Балансу сума заборгованості засновників по внесках до статутного фонду, яка є «дебетовою», слід відображати в пасиві. Бухгалтер підприємства звернувся з питанням до ревізора.

Вправа 14.3

Побудувати такі методики ревізії:

- методику оцінки дотримання правил випуску акції;
- методику оцінки дотримання захищеності прав власника;
- методику перевірки повноти і своєчасності здійснення внесків засновниками;
- методику своєчасності і обґрунтованості внесення всіх змін до складу статутного капіталу.

Відповідь побудувати у формі таблиці 14.1.

Таблиця 14.1 – Модель методики ревізії

Об'єкти ревізії	Цілі і параметри ревізії	Інформаційне забезпечення ревізії	Способи і прийоми ревізії	Типові порушення
1	2	3	4	5

Вправа 14.4

Розкрити методику складання і узгодження «Звіту про власний капітал» відповідно до вимог НП(С)БУ 5) і визначити особливості контролю.

Теми реферативних виступів

1 Етапи здійснення ревізії операцій формування і зміни статутного капіталу.

2 Інформаційна модель ревізії операцій формування статутного капіталу (систематизація об'єктів і параметрів).

3 Контроль випуску акцій і форми їх емісії.

4 Особливості здійснення контролю оподаткування операцій формування статутного капіталу і розрахунків із засновниками.

Тема 15 Контроль і ревізія витрат, доходів і фінансових результатів

Література [7, 9, 23, 24, 27, 31, 38, 40, 42, 47, 48, 50, 52, 56, 63, 72].

Питання і завдання за матеріалами лекцій

1 Мета і задачі ревізії витрат, доходів і фінансових результатів.

2 Об'єкти і параметри ревізії витрат підприємства.

3 Об'єкти і параметри ревізії доходів підприємства.

4 Об'єкти і параметри ревізії операцій формування фінансових результатів.

5 Нормативно-правове і фактографічне забезпечення контролю витрат.

6 Нормативно-правове і фактографічне забезпечення контролю доходів.

7 Методика ревізії доходів від операційної діяльності.

8 Методика ревізії витрат від операційної діяльності.

9 Методика ревізії результату операційної діяльності.

10 Методика ревізії доходів від фінансової і інвестиційної діяльності.

11 Методика ревізії витрат від фінансової і інвестиційної діяльності.

12 Методика ревізії результату від фінансової і інвестиційної діяльності.

13 Методика ревізії доходів, витрат і результату від надзвичайної діяльності.

14 Методика ревізії визначення чистого прибутку підприємств.

Завдання 15.1

Оцінити законність і правомірність дій бухгалтера підприємства.

Вихідні дані:

ТОВ «Зеніт» отримало кредит в національній валюті України на суму 6000 грн строком на 6 місяців згідно з документами (*якими?*).

Умови повернення кредиту:

- щомісячна сума повернення складає 1000 грн основної суми кредиту;
- відсотки за користування кредитом — 150 грн.

Бухгалтер підприємства щомісячно суму, рівну 1150 грн відносить до складу витрат.

Завдання 15.2

Оцінити законність і правомірність віднесення витрат підприємства на статтю «Витрати на збут».

Вихідні дані:

При ревізії ЗАТ «Ольвія» за перше півріччя поточного року виявлено, що собівартість реалізованих товарів склала 25870 грн. При цьому прямі витрати на оплату праці складають 1250 грн.

Перевірка звітної форми №2 «Звіт про фінансові результати» показала, що сума 1250 грн (прямі витрати на оплату праці) відображена по статті «Витрати на збут».

Завдання 15.3

Оцінити законність і правомірність дій бухгалтера підприємства.

Вихідні дані:

В ході перевірки ТОВ «Кольрабі» встановлено, що витрати на охорону навколишнього природного середовища в сумі 250 грн за підсумками першого кварталу поточного року бухгалтером підприємства віднесені до складу надзвичайних витрат.

Завдання 15.4

Необхідно:

- а) оцінити законність і правильність розподілу витрат, а також

ступінь дотримання внутрішніх і зовнішніх законодавчих і нормативних актів;

б) сформулювати суть порушення для відображення в Акті ревізії.

Вихідні дані:

На МЧП «Юта» протягом поточного року розподіл загальновиробничих витрат (на змінні і постійні) здійснений таким чином: витрати з амортизації основних засобів у січні - березні (на суму 2150 грн) віднесені до числа постійних, а в липні - жовтні (на суму 5210 грн) – до числа змінних.

Завдання 15.5

Необхідно:

а) визначити правомірність розрахунку показника «дохід (виручка) від реалізації»;

б) Сформулювати суть порушення для відображення в Акті ревізії.

Вихідні дані:

В ході проведення ревізії на ЗАТ «Кентавр» встановлений такий факт. Дохід (виручка) від реалізації за перше півріччя поточного року визначений шляхом віднімання із загальної суми реалізованих товарів (150 тис. грн) суми повернутих товарів (2 тис. грн).

Розрахований таким чином товарообіг відображений в рядку «Дохід (виручка) від реалізації продукції» - форма № 2 «Звіт про фінансові результати».

Завдання 15.6

Необхідно:

а) визначити, чи має місце порушення законодавства;

б) оцінити правомірність дії бухгалтера.

Вихідні дані:

На балансі ЗАТ «Діоніс» числиться легковий автомобіль, яким користуються директор і головний бухгалтер для вирішення

виробничих питань.

В січні поточного року на підставі встановлених норм витрати палива бухгалтером підприємства проведено списання бензину в сумі 1200 грн. Сума списаного бензину (1000 грн – за вирахуванням ПДВ) віднесена до валових витрат підприємства.

Завдання 15.7

Дати оцінку правильності формування інформації на рахунку 79 «Фінансові результати».

Вихідні дані:

В результаті здійснення ревізії на ВАТ «Рай» встановлено, що реалізація товарів здійснюється таким чином (таблиця 15.1):

Таблиця 15.1

Зміст операції	Д-т	К-т	Сума, грн
1 Відвантажені товари покупцю	361	702	1800
2 Відображені податкові зобов'язання за ПДВ	702	641	300
3 Списана на фінансовий результат сума доходів від реалізації товарів	702	791	1500
4 Списана на фінансовий результат собівартість реалізованих товарів	791	281	1100

Питання і вправи для самостійної роботи

1 Нормативно-правове і фактографічне забезпечення контролю операцій формування фінансових результатів.

2 Нормативно-правове забезпечення контролю валових доходів і валових витрат.

3 Методика контролю валових доходів.

4 Методика контролю валових витрат.

5 Методика контролю оподаткованого прибутку і податку на прибуток.

6 Методика ревізії правильності інформації, наданої у Звіті про фінансові результати.

7 Методика контролю правильності інформації, наданої у Декларації по прибутку.

8 Методика контролю повноти і своєчасності сплати податку на прибуток.

9 Методика ревізії обґрунтованості статей балансу «Відстрочені податкові активи» і «Відстрочені податкові зобов'язання»

10 Методика ревізії погодженості форм звітності.

11 Особливості ревізії витрат, доходів і фінансових результатів в умовах комп'ютеризації облікового процесу.

Вправа 15.1

Необхідно:

а) дати оцінку правильності визначення суми витрат на рекламу;

б) визначити правомірність включення цієї суми у витрати обігу підприємства.

Вихідні дані:

При проведенні ревізії підприємства «Зеніт» знайдено, що витрати на рекламу складають 5 % від оподаткованого прибутку, що відповідає 5,2 тис. грн. Дана сума була включена до складу витрат обігу підприємства.

Вправа 15.2

Оцінити законність формування доходів підприємства.

Вихідні дані:

В ТОВ «Альфа» величина статутного капіталу згідно з установчими документами складає 33000 грн. За станом на 1 січня поточного року сума внесеного капіталу склала 29000 грн.

В результаті документальної перевірки встановлено, що вказана сума була віднесена до числа доходів підприємства від поточної діяльності.

Вправа 15.3

Необхідно:

а) оцінити законність і правомірність дій підприємства;

б) сформулювати суть порушення для відображення в Акті ревізії.

Вихідні дані:

В результаті планової податкової перевірки ЗАТ «Юпітер» було встановлено, що протягом першого півріччя поточного року амортизаційні відрахування по невикористаним основним фондам склали 5720 грн. Дана сума повністю віднесена до складу валових витрат.

Вправа 15.4

Необхідно:

- а) визначити чи має місце порушення законодавства;
- б) оцінити законність і правомірність дій підприємства;
- в) сформулювати суть порушення в Акті ревізії.

Вихідні дані:

МЧП «Еверест» у лютому поточного року уклало договір на поставку матеріалів. Відповідно до умов договору була зроблена передплата в рахунок майбутніх надходжень матеріалів у сумі 2000 грн.

В податковому обліку вказана сума не знайшла відображення, оскільки надходження матеріалів у лютому не відбулося.

Вправа 15.5

Необхідно:

- а) визначити чи має місце порушення законодавства;
- б) оцінити правомірність дії головного бухгалтера.

Вихідні дані:

В кінці першого кварталу поточного року головний бухгалтер ТОВ «Глорія» провів зіставлення товарних залишків на перше і останнє число кварталу. Результат зіставлення показав зменшення суми залишків товарів на 2000 грн.

Для розрахунку податку на прибуток на суму зменшення товарів за вирахуванням ПДВ (1666 67 грн) були збільшені валові витрати підприємства.

Вправа 15.6

Оцінити законність формування доходу аудиторської фірми

Вихідні дані:

АОЗТ «Аудит-сервіс» проводить аудиторську перевірку на підприємстві в період з 25 березня по 4 квітня поточного року. Оплата за послуги, що надаються, склала 5000 грн. і була перерахована на розрахунковий рахунок аудиторської фірми до початку перевірки в повному розмірі. Дохід аудиторської фірми від наданих послуг був відображений у момент закінчення перевірки на суму — 4166,67 грн (оплата послуг за вирахуванням ПДВ).

Вправа 15.7

Оцінити законність і правомірність дій бухгалтера МЧП «Діалог» з формування доходу підприємства.

Вихідні дані:

В листопаді минулого року МЧП «Діалог» надало безпроцентну позику в сумі 2000 грн своєму працівнику. Термін погашення позики – 6 місяців.

В травні поточного року працівник повернув всю суму отриманої позики. Бухгалтер підприємства за даною операцією відобразив дохід у розмірі 1666,67 грн (сума позики за вирахуванням ПДВ).

Вправа 15.8

Вихідні дані:

За рішенням арбітражного суду ВАТ «Зоря» в березні поточного року планує отримати суму штрафу і пеню від покупця, за порушення умов договору на суму 2500 грн.

В бухгалтерії ВАТ «Зоря» на дату ухвалення рішення суду вказана сума була віднесена до складу доходу від фінансової діяльності. Суми штрафу і пені поступили на розрахунковий рахунок ВАТ «Зоря» в квітні того ж року.

Теми реферативних виступів

1 Ревізія правильності і об'єктивності інформації, відображеної у фінансовій звітності.

2 Контроль правильності інформації, відображеної в Декларації з податку на прибуток.

3 Контроль методики коректування валових витрат

підприємства.

4 Контроль методики розрахунку оподаткованого прибутку і податку на прибуток.

5 Методика ревізії правильності і об'єктивності інформації, відображеної у Звіті і фінансових результатах.

Тема 16 Перевірка стану внутрішньогосподарчого контролю

Література [7, 9 - 24, 27 - 31, 38, 39, 40, 42, 47, 48].

Питання і завдання за матеріалами лекцій

1 Завдання, джерела інформації, нормативні акти та напрямки перевірки.

2 Об'єкти й суб'єкти внутрішньогосподарського контролю.

3 Розподіл обов'язків щодо контролю, взаємоузгодження дій контролюючих осіб, який виключав би дублювання, порушення строків отримання, обробки, накопичення й передачі за призначенням відповідної інформації для управління. Тематичні перевірки діяльності структурних підрозділів, їх якість.

4 Планування діяльності внутрішніх контролерів.

5 Ефективність превентивних заходів щодо попередження недоцільних затрат, недоліків і зловживань.

6 Ефективність контролю в цілому по підприємству.

7 Які існують системи внутрішньогосподарського контролю? Дати їх характеристику.

8 Розподіл обов'язків щодо контролю, погодженість дій контролюючих осіб.

9 Тематичні перевірки діяльності структурних підрозділів, їх якість.

Вправа 16.1

Проаналізувати визначення поняття внутрішньогосподарського контролю в спеціальній літературі (таблиця 16.1). Дати змістовну характеристику кожному з наведених визначень та сформулювати найбільш повне.

Таблиця. 16.1 – Визначення поняття внутрішньогосподарського контролю

Джерело	Визначення
1	2
Білуха М.Т. Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту: Підручник. – К.: ПП "Влад і Влада", 1996. – 320с.	<i>Внутрішньогосподарський економічний контроль</i> включає контрольні функції, які здійснюються власниками підприємств, комбінатів, організацій і установ, концернів, асоціацій відповідно до діючого законодавства [с.18]
Вайнштейн З.Г. Ревизия и контроль в банках. — М.: Высш. школа, 1974. – 336 с.	<i>Внутрішньогосподарський контроль</i> здійснюється в процесі кругообігу засобів, що є в розпорядженні кожного госпрозрахункового підприємства [с. 19]
Жила В.Г. Ревізія та аудит. – К.:МАУП, 1998. – 96с.	<i>Внутрішньогосподарський контроль</i> за діяльністю внутривиробничих формувань здійснюється на підприємствах, в організаціях і фірмах їх керівниками та спеціалістами, а також штатними контролерами-ревізорами [с. 5]
Крамаровский Л.М. Ревизия и контроль. - М.: Финансы, 1970. – 312с.	<i>Внутрішньогосподарський контроль</i> здійснюється за виробничою і господарською діяльністю організацій і підприємств, адміністрацією і функціональними відділами управління [с. 17]
Протасов М.Х., Шапиро О.Д., Безводная М.М. Внутри-хозяйственный и ведомственный контроль в производственных объединениях пищевой промышленности. – М.: Легкая промышленность, 1984. — 168 с.	<i>Внутрішньогосподарський контроль</i> — є важливою складовою єдиної системи господарського контролю. Він здійснюється функціональними відділами виробничого об'єднання (підприємства), а також його громадськими організаціями [с. 14]
Суйц В.П. Внутрипроизводственный контроль – М.: Финансы и статистика, 1987. – 127 с.	<i>Внутрішньовиробничий контроль</i> – це взаємозв'язки учасників виробництва з приводу перевірки подій та фактів виробничої діяльності для забезпечення: достовірних даних у процесі обліку; правильності (законності) і доцільності господарських операцій, а також повноти та

	своєчасності їх відображення в обліку, виявлення відхилень у процесі виробництва від норм, нормативів, стандартів, правил, планів тощо; виявлення причин відхилень, що виникли, та доказу вини (ініціативи) за їх наслідки [с. 5]
--	---

Продовження таблиці 16.1

1	2
Хорнгрен Ч.Т. Фостер Дж. Бухгалтерский учет. Управленческий аспект. – М.: Финансы и статистика, 1995. – 416 с.	<i>Внутрішній контроль</i> — це комплекс бухгалтерського управлінського контролю, який допомагає забезпечити відповідність рішень, прийнятих в організації, з реалізацією їх на практиці [с.398]
Штеймав М.Я., Бутынец Ф.Ф. Ревизия и контроль сельскохозяйственных предприятий. - М.: Колос, 1976. – 224 с.	<i>Внутрішньогосподарський контроль</i> здійснюється в межах своєї компетенції всіма посадовими особами підприємства. Але найбільша роль у здійсненні внутрішньогосподарського контролю належить головному бухгалтеру підприємства [с. 14]

Завдання 16.2

Зіставити поняття з їх визначенням за допомогою позначки однаковим значком (таблиця 16.2).

Таблиця 16.2

Поняття	Визначення
<i>Недостача</i>	Розкрадання або сприяння розкраданню певних цінностей, грошових коштів і цінних паперів
<i>Надлишок</i>	Перевищення фактичного витрачання грошових коштів і матеріальних цінностей над плановими показниками
<i>Перевитрата</i>	Дії посадовця або працівника, результатом якого є незначний матеріальний збиток (використовування транспортних засобів, користування телефоном в особистих цілях тощо)
<i>Зловживання</i>	Перевищення облікових даних над фактичною готівкою грошових коштів і матеріальних цінностей
<i>Економічний злочин</i>	Перевищення фактичної наявності грошових коштів, цінностей над даними бухгалтерського обліку

Питання і вправи для самостійної роботи

- 1 Якими документами оформляються результати ревізії?
- 2 Як складається і оформляється акт ревізії? Як реалізуються матеріали ревізії?
- 3 Що відображається в накопичувальних відомостях?
- 4 В яких випадках використовують таблиці, схеми і розрахунки?
- 5 Структура послідовності викладу результатів ревізії.
 - 1 З яких частин складається акт комплексної ревізії?
 - 2 Назвіть найхарактерніші факти порушень і зловживань. Чим вони підтверджуються?
 - 3 Чи повинні підтверджуватися факти, виявлені в ході ревізії?
- 9 Яку інформацію повинні містити підтверджувальні документи?
- 10 Які вимоги ставляться до оформлення актів ревізії?
- 11 Яку термінологію повинен використовувати ревізор в акті ревізії?
- 12 Що позначають терміни «недостача», «надлишок», «перевитрата», «розкрадання», «привласнення»?

Вправа 16.2

Прочитати наведений нижче текст. Як можна застосувати зарубіжний досвід для організації ефективного контролю в Україні?

“Зарубіжний досвід свідчить і про високий рівень результативності контрольних функцій. Ефективність системи контролю зумовлена кількома групами чинників і, зокрема, тим, що її удосконалення йде кількома напрямками, серед яких доцільно відокремити принаймні два, які можна вважати пріоритетними. Перший напрямок – це посилення незалежності контролерів від будь-яких впливів на їх рішення. Важливою запорукою є, передусім, те, що законодавством багатьох країн встановлені правові гарантії незалежності контролюючих інституцій від органів влади

та управління, а також запобігання можливому тиску на них з боку будь-яких органів. Така незалежність досягається, насамперед, завдяки тому, що парламенти призначають склад вищих контрольних органів на терміни, які є більш тривалими від строків повноважень парламентаріїв цих країн" [16, с. 180].

Вправа 16.2

Встановити, при застосуванні яких методичних прийомів господарського контролю та виконання ревізійних процедур можуть використовуватись нижченаведені технічні засоби.

Вихідні дані:

- 1) вимірювальні прилади: метр, лінійка, масштабні лінійки, мензурки тощо;
- 2) інструменти для виконання креслень: готовальні, циркулі тощо;
- 3) прилади для пломбування: пломбіратор або металева (сургучна) печатка;
- 4) засоби для фіксації об'єктів дослідження та отримання фотокопій документів (наприклад, фотоапарати, ксерокси);
- 5) прилади для дослідження документів (наприклад, лупа);
- 6) прилади і таблиці для математичних розрахунків: калькулятор, таблиці тощо;
- 7) комп'ютерна техніка (комп'ютери, принтери тощо);
- 8) техніка для фіксації роз'яснень та пояснень (наприклад, магнітофони, диктофони тощо).

Вправа 16.4

Проаналізувати визначення поняття внутрівідомчого контролю в спеціальній літературі (табл. 16.1). Дати змістовну характеристику кожному з наведених визначень та сформулювати найбільш повне.

Таблиця 16.3 – Визначення поняття внутрівідомчого контролю в різних літературних джерелах

Джерело	Визначення
1	2
Белов Н.Г. Контроль и ревизия в сельскохозяйственных	<i>Відомчий контроль</i> представлений контрольними органами відомств відповідних

предприємств: Учебник для студентів с.-х. вузів. — М.: Статистика, 1976. - 360 с.	галузей народного господарства, рамками яких обмежується його практичне здійснення [с.13]
---	---

Продовження таблиці 16.3

1	2
Брейн Й.Л. Ревізія і контроль у торгівлі. – К.: Вища школа, 1970. - 144 с.	<i>Внутривідомчий контроль</i> здійснюють вищі ланки в підпорядкованих ними організаціях і підприємствах, у межах одного відомства, міністерства [с. 5]
Бутинець Ф.Ф., Бардаш С.В., Малуґа Н.М., Петренко Н.І. Контроль і ревізія. - Житомир: ЖГП, 2000. - 512с.	<i>Відомчий контроль</i> належить до внутрішнього контролю і здійснюється в системі управління з вертикальною підпорядкованістю суб'єктів [с. 109]
Жила В.Г. Ревізія та аудит. - К.: МАУП, 1998. – 96с.	<i>Відомчий контроль</i> здійснюється міністерствами, комітетами та іншими органами державного управління за діяльністю підвідомчих їм підприємств, організацій та установ. Такий контроль реалізується шляхом проведення ревізій і тематичних перевірок [с. 5]

Основні поняття теми, які слід засвоїти: системи внутрішньогосподарського контролю, розподіл обов'язків щодо контролю, погодженість дій контролюючих осіб, тематичні перевірки діяльності структурних підрозділів.

Теми реферативних виступів

1 Основні напрямки розвитку економічного контролю на сучасному етапі розвитку економіки України.

2 Система контролю в системі державного управління і регулювання економіки.

3 Мета, завдання, функції державного економічного контролю в умовах ринку.

4 Законодавча і нормативно-правова база регулювання контрольно-ревізійною діяльністю.

5 Система економічного контролю в розвинутих країнах світу. Зміст та організація контрольної діяльності в сучасних умовах.

6 Основні напрямки розвитку й удосконалювання системи фінансово-господарського контролю України.

Тема 17 Перевірка стану бухгалтерського обліку і фінансової звітності

Література [7, 9 - 24, 27 - 31, 38, 39, 40, 42, 47, 48].

Питання і завдання за матеріалами лекцій

- 1 Контроль фінансового стану підприємства.
- 2 Перевірка реальності балансу, тотожності синтетичного й аналітичного обліку.
- 3 Раціональність вибору форм й методів обліку.
- 4 Ступінь централізації та автоматизації обліку, документообіг.
- 5 Кадри працівників обліку, їх кваліфікація, наявність і реальність посадових інструкцій; стан архіву.
- 6 Завдання, джерела інформації, нормативні акти та напрямки контролю.

Завдання 17.1

Скласти наказ від імені вищої організації (об'єднання №10 Міністерства фінансів) на проведення документальної ревізії.

До наказу написати розширену програму проведення документальної ревізії. Скласти наказ за зразком:

Наказ №

по об'єднанню №8 Міністерства фінансів України

« » р.

Відповідно до плану документальних ревізій по об'єднанню, наказую

- 1 Провести ревізію фінансово господарській діяльності підприємства за період з 20 хх р. по 20 хх р.
- 1 Проведення ревізії доручити
- 2 Ревізію провести за затвердженою програмою в терміни з 20хх р. по 20хх р.

4 Акт ревізії подати до _____ 20xx р.

4 Узагальнення матеріалів ревізії і складання проекту Акту ревізії за результатами покласти на старшого бухгалтера-ревізора Зоріч З.Ч.

Керівник об'єднання _____
(підпис)

Завдання 17.2

На підставі наказу про облікову політику:

- скласти методики ревізії стану обліку і дотримання елементів облікової політики в розрізі об'єктів контролю;
- вказати склад інформаційного забезпечення;
- вказати способи і прийоми контролю;
- назвати елементи техніки здійснення контрольних процедур;
- назвати прийоми систематизації типу порушень.

Відповідь побудувати за таблицею 17.1.

Таблиця 17.1

Об'єкти контролю	Інформаційне забезпечення	Способи і прийоми контролю	Техніка здійснення контрольних процедур	Систематизація типу порушень
------------------	---------------------------	----------------------------	---	------------------------------

Питання і вправи для самостійної роботи

1 Способи і прийоми узагальнення результатів ревізії.

2 Формування проміжної і підсумкової контрольної інформації за результатами ревізії.

3 Хто визначає винних у привласненні і зловживанні? Хто підписує загальний акт ревізії?

4 Як діятиме ревізор, якщо керівник і головний бухгалтер відмовляються підписати акт ревізії?

5 Яким чином усуваються порушення, виявлені ревізією?

6 В яких формах ухвалюється рішення вищих організацій щодо усунення недоліків у роботі підприємства?

7 З яких частин складається наказ?

Вправа 17.1

Зазначити, які прийоми господарського контролю дозволять

довести порушення.

Вихідні дані:

Голова колективного сільськогосподарського підприємства "Зняцівське" Ткачук Т.К. та голова ревізійної комісії цього сільгосп підприємства Петров П.В. протягом 200х року склали списки громадян КСП, які мають право на отримання земельної частки-паю, до яких включили 259 сторонніх осіб, котрі у цьому сільськогосподарському підприємстві ніколи не працювали і не мали права на отримання паю. В результаті останні незаконно отримали сертифікати на право власності на земельну частку-пай, чим заподіяно КСП "Зняцівське" збитків на загальну суму 951,8 тис. грн.

Ситуації для обговорення

Вправа 17.2

Дати відповідь на питання: чи погодились би Ви з пропозицією Петрова П.В. Обґрунтувати свою думку.

Вихідні дані:

Ревізор Петров П.В., який нещодавно обіймає цю посаду, вирішив переконати керівника ревізійної бригади Кременця К.Я., що використання сучасної комп'ютерної техніки дозволить провести ревізію на ВАТ "Промінь" удвічі швидше.

Для того щоб впевнити керівника бригади, Петров П.В. навів приклади контрольних процедур, які можна комп'ютеризувати:

- 1) перевірку дотримання правил складання, повноти і достовірності оформлення документів;
- 2) зіставлення звітних та облікових даних із плановими чи нормативними;
- 3) одержання письмового підтвердження від третіх осіб про реальність залишків на рахунках грошових коштів;
- 4) перевірку записів у реєстрах бухгалтерського обліку та звітності, правильності кореспонденції рахунків;
- 5) аналітичні процедури (розрахунки, які самостійно здійснюються ревізором);
- 6) простеження, під яким розуміють процедуру, в результаті якої ревізор досліджує деякі первинні документи, перевіряє

відображення їх даних в реєстрах аналітичного та синтетичного обліку, знаходить складену бухгалтером кореспонденцію і впевнюється в правильності (неправильності) відображення в обліку відповідної операції.

Вислухавши аргументи Петрова П.В., досвідчений ревізор не погодився з ним з певних позицій.

Теми реферативних виступів

- 1 Основні вимоги, що ставляться до узагальнення і оформлення матеріалів ревізії.
- 2 Висновки і пропозиції за наслідками ревізії.
- 3 Порядок передачі матеріалів про недостачі слідчим органам.

2 РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО ВИКОНАННЯ І ОФОРМЛЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ І САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Перелік тем практичних занять визначається робочою навчальною програмою дисципліни. Проведення практичних занять і самостійної роботи здійснюється на задалегідь підготовленому методичному матеріалі.

Завдання для практичних занять слід розглядати за такою послідовністю:

- 1 Завдання і вправи для роз'яснення: під час їх виконання треба знайти зв'язок, який існує між частинами або елементами якого-небудь окремого факту.
- 2 Завдання і вправи на доказ або спростування: в ході їх аналізу необхідно довести або спростувати те або інше положення, обґрунтувати ту чи іншу точку зору.
- 3 Завдання і вправи змішаного типу: ці вправи мають складніший характер і містять ряд різних вимог щодо їх розв'язання (в одних необхідно встановити, в других — пояснити, в третіх — довести або спростувати, в четвертих — обчислити тощо).

Проведення практичних занять припускає наявність знань у студентів лекційного матеріалу і літератури з курсу "Контроль і ревізія".

Практикум включає ситуаційні задачі і навчальні вправи. Ситуаційні задачі не містять чітко сформульованих задач. Поставити, сформулювати програмні питання студент повинен самостійно. Задачі містять досить багато інформації для роздуму (з погляду правильності реалізації ревізійного процесу) і аналізу, а також вибору способів розв'язання. Уміння правильно поставити питання і розв'язати задачі – одна з найважливіших якостей ревізора. Саме на формування такого уміння і направлено виконання ситуаційних задач. Їх опис має ставити студентів перед необхідністю самостійного визначення: що дано, що необхідно встановити, якими нормативними актами при цьому керуватися.

При виконанні ситуаційних задач необхідно мати на увазі, що деякі з них можуть містити декілька варіантів розв'язків, в рівній мірі близьких до істини і характерних для конкретного господарюючого суб'єкта. На цій властивості ситуаційних задач будується основна частина практичних *занять* – бесіда-дискусія, в якій порівнюються різні точки зору. Багатоваріантність розв'язань ситуаційних задач є одним з найважливіших чинників розвитку навичок самостійного опрацювання нормативно-інструктивної літератури.

Вправи для самостійної роботи містять чітко сформульовані умови (дані для виконання) і завдання для розв'язань.

Вправи для самостійної роботи мають однозначне правильне розв'язання і в більшості випадків розв'язуються за певною методикою:

- аналіз економіко-правового змісту факту господарського життя, дій посадовців, які мали відношення до контрольованого факту (операції);
- систематизація нормативно-правової, фактографічної і іншої інформації;
- визначення способів і методичних прийомів контролю (ревізії);
- побудова організаційної моделі технології здійснення контрольно-ревізійних процедур;
- безпосереднє здійснення контрольних дій, угруповання

відхилень і їх узагальнення.

Студенти повинні підрозділяти загальну задачу на декілька окремих, розглядати ситуацію (факт, операцію) частинами, після чого об'єднувати факти для встановлення істини.

В окремих ситуаційних задачах не визначені питання для дискусії, їх ставить викладач у процесі обговорення поданих фактів.

Питання до студентів можуть мати такий характер:

- має місце порушення чи ні?
- який характер мають порушення, на які статті фінансової звітності вони мають вплив або вони торкаються формування витрат, доходів та фінансового результату?
- які посадовці мають відношення до встановлених порушень і відхилень тощо?
- за допомогою яких способів і прийомів контролю можливо перевірити факти порушень?

Блочно-модульний контроль здійснюється на основі відповідей на питання теми, виконання завдань для практичних робіт в аудиторіях і вправ, призначених для самостійної роботи студентів з даної дисципліни. Вони включають поглиблене вивчення актуальних питань практики контрольно-ревізійної роботи щодо обраної теми випускної роботи. Студенти обробляють основні нормативні акти, складають за ними конспект, готують реферати, виступають з ними на семінарах, рецензують реферати інших студентів.

Приступаючи до виконання роботи, студент повинен підібрати і поглиблено вивчити відповідні нормативні акти Уряду України і спеціальну літературу.

3 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ І ВМІНЬ СТУДЕНТІВ

Контроль вивчення дисципліни здійснюється на основі оцінювання результатів самостійної роботи студента. Система контролю рівня засвоєння програмного матеріалу складається з двох етапів:

- перевірки рівня теоретичної підготовки студентів;
- перевірки рівня практичної підготовки студентів.

Перший етап передбачає контроль самостійного вивчення студентами програмного матеріалу, який включає теоретичні питання, тестові завдання, задачі.

У процесі теоретичної підготовки студенти орієнтуються на питання для теоретичного опрацювання і користуються завданнями для перевірки знань, які містяться в кожній темі даних методичних вказівок.

Критерії оцінки теоретичних питань

а) 20 балів — питання розкрито досить глибоко й повно, що свідчить про ґрунтовне засвоєння програмного матеріалу; відповідь — на рівні самостійних роздумів з елементами творчого мислення. Демонструється вміння здійснювати порівняльний аналіз різних теорій, концепцій, робити логічні висновки та узагальнення; здатність висловлювати й аргументувати власне ставлення до альтернативних поглядів на певне питання. Використовуються фактичні та статистичні дані, які підтверджують тези відповіді на питання. Студент виявляє знання законодавчих і нормативних актів України, підручників, посібників;

б) 15 балів — досить повна відповідь на питання, яка свідчить про тверде засвоєння програмного матеріалу; демонструється знання законодавчих та нормативних актів України, підручників, посібників, вміле володіння термінологією, елементами економічного аналізу;

в) 10 балів — студент володіє знанням матеріалу на рівні вимог, наведених вище, але в розкритті змісту питань ним були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, використанні цифрового матеріалу, посиланні на конкретні періоди і дати; питання викладене недостатньо глибоко, у занадто стислій формі;

г) 5 балів — відповідь неповна, безсистемна, має суттєві помилки; вона свідчить про те, що студент засвоїв лише основну частину програмного матеріалу, у нього виникають труднощі під час викладення відповіді на питання;

д) 0 балів — студент зовсім не відповідає на поставлене питання

або відповідає неправильно; у відповіді відсутні необхідні докази та аргументи; зроблені висновки не відповідають загальноприйнятим, є помилковими; відповідь містить зайвий матеріал, що не відповідає смислу питання і свідчить про нездатність студента зрозуміти питання; відповідь є повністю ідентичною тексту підручника чи конспекта або тотожною відповіді іншого студента на це саме питання.

Критерії оцінки тестових завдань

Тестове завдання, яке складається з десяти тестів, оцінюється як одне питання письмового завдання за шкалою: 20; 15; 10; 5; 0 балів таким чином:

- а) 20 балів — студент правильно відповів на 100% або 90% тестів;
- б) 15 балів — студент правильно відповів на 80% або 70% тестів;
- в) 10 балів — студент правильно відповів на 50% або 60% тестів;
- г) 5 балів — студент правильно відповів на 40% або 30% тестів;
- д) 0 балів — студент відповів менше ніж на 30% тести тестів.

Критерії оцінки задач

а) 20 балів — студент дає повну, вичерпну відповідь. Вона складається з правильного арифметичного результату; доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків; правильного посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти;

б) 15 балів — студент дає відповідь на рівні вимог, наведених вище, але під час теоретичного обґрунтування ним були допущені незначні помилки у формулюванні термінів і категорій, посиланні на конкретні законодавчі та нормативні акти;

в) 10 балів — студент розв'язує задачу правильно, теоретичне обґрунтування зроблене, але воно є поверховим, або хід розв'язання правильний, теоретичне обґрунтування зроблене, але є арифметична помилка у розрахунках;

г) 5 балів — студент розв'язує задачу без теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків;

д) 0 балів — студент зовсім не розв'язує задачі або розв'язує її неправильно, або опис розв'язання є повністю ідентичним опису розв'язання подібної задачі іншим студентом.

Максимальна оцінка за першим етапом контролю — 100 балів.

Другий етап контролю включає перевірку якості виконання практичного завдання, яке складається з 10 позицій і виконується на базі практики. Контроль здійснюється у процесі захисту студентами виконаного завдання на співбесіді з викладачем.

Кожна позиція завдання оцінюється за 10-бальною шкалою (0, 5, 10 балів). При цьому критерії оцінки такі:

а) 0 балів виставляється здебільшого тоді, коли студент не подав на кафедру письмового тексту, виконаного з тієї чи іншої позиції завдання; коли текст письмового завдання є повністю ідентичним тексту письмового завдання іншого студента;

б) 5 балів — коли виконана робота не відповідає всім вимогам методичних вказівок (допущені суттєві помилки в розрахунках, відсутні обґрунтовані висновки);

в) 10 балів — коли виконані завдання повністю відповідають зазначеним вище вимогам.

Максимальна оцінка за другим етапом контролю — 100 балів.

З метою визначення підсумкового результату розраховується середня арифметична кількості отриманих балів.

Бальна система оцінювання переводиться у традиційну за такою шкалою:

100—85 балів — відмінно;

84—75 балів — добре;

74—50 балів — задовільно;

49 – 45 — незадовільно з можливістю повторного складання;

44 – 1 – незадовільно з обов'язковим повторним курсом.

Отримана студентом кількість балів та відповідна їм традиційна

оцінка проставляється в стандартну відомість.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1 Андреев В.Д. Ревизия и контроль в потребительской кооперации. — М.: Экономика, 1987. — 334 с.

2 Белов Н.Г. Контроль и ревизия в сельскохозяйственных предприятиях: Учебник для студентов с.-х. вузов. — М.: Статистика, 1976. — 360 с.

3 Бутынец Ф.Ф., Егоров В.С. Практикум по контролю и ревизии в сельскохозяйственных предприятиях. — М.: Статистика, 1977. — 159 с.

4 Бутынец Ф.Ф., Бардаш С.В., Малюга Н.М., Петренко Н.І. Контроль і ревізія. — Житомир: ЖІТІ, 2000. — 512 с.

5 Кочерин Е.А. Контроль в системе управления социалистическим производством. Вопросы теории и практики. - М.: Экономика, 1982. — 216 с.

6 Білуха М.Т. Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту: Підручник. — ПП "Влад і Влада", 1996. — 320 с.

7 Жила В.Г. Ревізія та аудит. — К.: МАУП, 1998. — 96 с.

8 Носова С.С. Экономический контроль: сущность и формы проявления. — М.: Экономика, 1991. — 176 с.

9 Брейн Й.Л. Ревізія і контроль у торгівлі. — К.: Вища школа, 1970. — 144 с.

10 Вайнштейн Э.Г. Ревизия и контроль в банках: Учеб. пособие. — М.: Высш. школа, 1974. — 363 с.

11 Вознесенский Э.А. Финансовый контроль в СССР. — М.: Юридическая литература, 1973. — 134 с.

12 Кириленко О.П. Фінанси: Навч. посібник. — Тернопіль: Економічна думка, 1998. — 163 с.

13 Шохин С.О., Воронина Л.И. Бюджетно-финансовый контроль и аудит. Теория и практика применения в России. — М.: Финансы и статистика, 1997. — 240 с.

14 Бутинец Ф.Ф. Проблемы хозяйственного контроля и ревизии в сельском хозяйстве: вопросы методологии, теории и практики: Дисс... д-ра экон. наук: 08.00.12 - К.: ЖІТІ, 1986

15 Пушкар М.С. Контролінг: Монографія. – Тернопіль, 1997. – 146 с.

16 Шевчук В.О. Контроль господарських систем в суспільстві з перехідною економікою (Проблеми теорії, організації, методології): Монографія. – К.: Київ. держ. торг.-екон. ун-т, 1998. – 371 с.

17 Рахівництво, 1893. – 365 с.

18 Калькутин В.А., Митрофанов В.М. Ревизия торговых предприятий. – М.: Гостиздат, 1952. – 288 с.

19 Крамаровский Л.М. Ревизия и контроль – М.: Финансы, 1970. – 312 с.

20 Пеньков Е.Г., Сумин П.П. Ведомственный контроль в материально-техническом снабжении. – М.: Финансы, 1977. – 256 с.

21 Дробышевский Н.П., Ермолинский В.Б. Справочник ревизора строительно-монтажных организаций. – М.: Финансы и статистика, 1988. – 246 с.

22 Ковалевский В.Г., Краинский А.И. Документальная ревизия предприятий и организаций коммунального хозяйства. – М.: Издательство литературы по строительству, 1964. – 163 с.

23 Романів М.В. Державний фінансовий контроль і аудит. – К.: ТОВ "НІОС". 1998. – 224 с.

24 Шпиг А.А. Ревизия и контроль в торговле. – М.: Экономика, 1982. – 232 с.

25 Лукшин В.А., Панікаров В.Д., Ялдин І.В., Ачкасов А.Є. Контроль і ревізія підприємств: Навч. посібник. – Харків, 2000. — 368 с.

26 Усач В.Ф. Контроль і ревізія. – К.: Знання, 2002.

27 Фленов С.И. Организация и методика ревизии финансово-хозяйственной деятельности объединений (предприятий). – М.: Финансы и статистика, 1997. – 334 с.

28 Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік. — К.: А.С.К., 2000.

29 Завгородній В.П. Бухгалтерський облік в Україні з використанням національних стандартів. – К.: А.С.К., 2001.

30 Белобжетский И.А. Ревизия и контроль в промышленности: Учеб. пособие. – М.: Финансы и статистика, 1987. – 294 с.

31 Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни “Контроль та ревізія” / Н.С. Вітвітська, О.Є. Кузьминська – К.:КНЕУ, 2000. – 106 с.

32 Барабаш С.В., Дерій В.А., Петренко Н.І. Контроль і ревізія. Практикум: Навчальний посібник для студентів спеціальності “Облік і аудит” / За ред. Ф.Ф. Бутинця. – Житомир: ЖІТІ, 2000. – 384 с.

33 Сухарева Л. А., Петренко С.Н. Контроль і ревізія. Практикум: Навчальний посібник. – ДонецьГУСТ, 2001. – 201 с.

34 Закон України «Про підприємства в Україні» від 27.03.91 р.

35 Закон України «Про підприємництво» від 07.02.91 р. № 698-ХІІ.

36 Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» від 16.07.99 р. № 996.

37 Закон України «Про Державну контрольно-ревізійну службу в Україні» від 26.01.93 р., зі змінами і доповненнями від 17.06.93 р.

38 Закон України «Про державну податкову службу в Україні» від 24.12.93 р.

39 Указ Президента України “Про застосування штрафних санкцій за порушення норм з регулювання обігу готівки: від 12.06.05 р. №436 (в редакції від 11.05.99 р. № 491/99).

40. Інструкція про порядок обчислення і сплати підприємствами, установами, організаціями і громадянами збору на обов’язкове державне пенсійне страхування, інших платежів, а також обігу їх надходжень до Пенсійного фонду, зареєстрована в МЮУ 05.07.99 р. № 436/3729.

41 Інструкція № 4 “Про організацію роботи по готівковому обігу установами банків України”, із змінами та доповненнями (в редакції Постанови Національного банку України від 13.10.97 р. №335).

42 Порядок ведення касових операцій в національній валюті в Україні, із змінами та доповненнями (в редакції Постанови Національного банку України від 13.10.97 р. №334).

43 Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей із змінами,

внесеними Постановою КМУ від 20.01.97 р. №116.

44 Інструкція про порядок проведення ревізії і перевірок Державною контрольно-ревізійною службою в Україні, затв. Наказом ГКРУ від 03.10.97 р. №121// Галицькі контракти. – 1997. – №50.

45 Інструкція про порядок заповнення інформаційної карти про результати ревізії, перевірки, затв. Наказом ГКРУ від 04.03.98 р. №46.

46 Інструкція про порядок стягнення коштів та застосування фінансових санкцій органами Державної контрольно-ревізійної служби України, затв. Наказом ГКРУ від 03.07.98 р. №130// Все про бухгалтерський облік. – 1998. – №120.

47 Інструкція про порядок складання звіту про контрольно-ревізійну роботу, затв. Наказом ГКРУ від 18.12.97 р. №165.

48 Інструкція з бухгалтерського обліку орендних операцій, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 06.03.98 р. №50, зі змінами і доповненнями // Галицькі контракти. – 1998. – №17.

49 Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів, розрахунків та інших статей балансу, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.10.98 р. №90// Все про бухгалтерський облік. – 1998. – №118; Баланс. – 1998. – №6.

50 Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 24.05.95 р. № 88.

51 Інструкція з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів, розрахунків та інших статей балансу, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.10.98 р. №90.

52 Порядок визначення розміру збитків від розкрадання, нестач, знищення (псування) матеріальних цінностей, затв. Постановою КМУ від 22.01.96 р. № 116, зі змінами.

53 Про затвердження типових форм первинного обліку: Наказ Мінстату України від 29.12.95 р. № 352.

54 Типове положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції, робіт (послуг) у промисловості, затв. Постановою КМУ від 26.04.96 р. № 473.

55 Інструкція з бухгалтерського обліку податку на додану вартість, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 01.07.97 р. № 141, зі змінами і доповненнями.

56 Інструкція про порядок реєстрації виданих, повернутих та використаних довіреностей на одержання матеріальних цінностей, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 16.05.96 р. № 99.

57 Порядок представлення фінансової звітності, затв. Постановою КМУ від 28.02.2000 р. № 419.

58 Положення (стандарт) Бухгалтерського обліку 1 “Загальні вимоги до фінансової звітності”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87.

59 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 “Баланс”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. № 87.

60 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 “Звіт про фінансові результати”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87.

61 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 4 “Звіт про рух коштів”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87, зі змінами і доповненнями.

62 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 5 “Звіт про власний капітал”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.03.99 р. №87.

63 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 “Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 28.05.99 р. №137.

64 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 24.04.2000 р. №92.

65 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 “Нематеріальні активи”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 18.10.99 р. №242.

66 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 “Запаси”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 20.10.99 р. №246, зі змінами і доповненнями.

67 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 “Дебеторська заборгованість”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 08.10.99 р. №237.

68 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11

“Зобов'язання”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.01.2000 р. №20.

69 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 “Фінансові інвестиції”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 26.04.2000 р. №91.

70 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 “Дохід”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 29.11.99 р. №290.

71 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 “Витрати”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 31.12.99 р. №318.

72 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 “Об'єднання підприємств”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 07.07.99 р. №163, зі змінами і доповненнями.

73 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 “Консолідована фінансова звітність”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.07.99 р. №176.

74 Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 “Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва”, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 25.02.2000 р. №39.

75 План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. №291.

76 Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затв. Наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99 р. №291.

